

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD	PESEL
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

*miejsce
na naklejkę*

**EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA UKRAIŃSKIEGO
POZIOM PODSTAWOWY**

DATA: **23 maja 2018 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS PRACY: **170 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **50**

**UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY**

Uprawnienia ucznia do:

dostosowania
kryteriów oceniania

NOWA FORMUŁA

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
5. Możesz korzystać ze słowników językowych.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MOU-P1_1P-182

Олесь Кульчинський

Ненасильство завжди перемагає

Ясність розуму цієї майже дев'яносторічної людини вражає. Не кожен політик, телеведучий чи політолог може похвалитися такою чіткістю формулювання думок. Євген Грицяк (1926 р. н.) – один із лідерів та організаторів повстання в радянському концтаборі Норильська в травні – серпні 1953 р. Бунт у Норильську сколихнув близько 20 тисяч політичних в'язнів, представників 86-ти національностей, потяг за собою Воркутинське та Кінгирське повстання. Адміністрація виконала частину вимог в'язнів – безпрецедентний випадок в СРСР. [...] Як припускають історики, події в Норильську стали однією з причин «відлиги», появи шістдесятництва, дисидентства, зрештою – розпаду СРСР. Примітно, що на фінальних стадіях розвалу СРСР лідери Прибалтійських республік використовували ненасилля і теж добилися успіху, фактично добивши Союз. [...]

– Назвіть три головні складові, які зробили ненасильницький спротив ефективним у Норильську.

– Насамперед – це те, що на момент повстання ми отримали велику надію, – каже Євген Грицяк. – Для людини це основне – і в найважчій біді не втрачати надії. Доти в нас уже майже не лишалося надій, лише одна – на смерть Сталіна. Урешті, Сталін помер, і всі сподівалися на амністію. Проте адміністрація – а можливо, це була інструкція з Москви – після використання ненасилля тільки посилила режим, замість того, щоб пом'якшити його. Тобто вони пішли проти надії, сподівань людей. [...] Друге – це те, що ми подолали страх. Тоді все суспільство було цілковито паралізоване страхом. Першого липня під час нашого страйку розстріляли п'яту зону, розташовану за три кілометри від нашої. [...] Ми вже знали: в'язнів у п'ятій зоні розстріляли, отже, далі візьмуться за нас. Проте навіть це нас не зупинило. І, зрештою, зіграв свою роль зовнішній чинник – розлад у Кремлі, боротьба за владу після Сталіна. [...] Ворожі міжусобиці додавали нам сили. [...]

– Чи могли б гіпотетично застосовувати українці тактику ненасильства у боротьбі проти радянської окупації?

– Тут важко щось стверджувати однозначно, адже за радянської епохи панував сам дух насильства. Суворі режими й війни визначали життя людей. Але я переконаний: якби та енергія, що була вкладена у збройний опір, перетекла в ненасильницьку боротьбу, суспільство б нині мало зовсім інакший вигляд. [...] Власне, насильницька боротьба не дає ефективного вирішення проблем. Сама природа насилля – це накопичення певної критичної маси терпіння в суспільстві чи групі людей. Ми вибухаємо: риж, бий, мордуй! [...] Ненасилля – це сила духу. [...] Власне, ще 1993 року газета «Известия» надрукувала мій виступ перед колишніми в'язнями ГУЛАГу, де я переконував, що нашим катам потрібно винести єдиний вирок – прощення. [...] Аж ніяк не мучителі, а насамперед мученики вдосконалюють світ.

За: О. Кульчинський, *Ненасильницький спротив розвалив СРСР і знищив ГУЛАГ. Керівник Норильського повстання Євген Грицяк: ненасильство завжди перемагає*, <http://texty.org.ua>

Завдання 1. (0–1)**У контексті всього тексту поясни поняття.**

ненасильницька боротьба –

.....

насильство –

.....

Завдання 2. (0–1)**Вибери правильну відповідь. Закінчи речення.**Антонімом до ужитого в тексті слова *міжусобиці* є

А. спір.

Б. незгода.

В. злагода.

Г. щирість.

Завдання 3. (0–2)**Чи на кожне запитання можна знайти відповідь у першому абзаці тесту? Підкресли ТАК, якщо можна, або НІ, якщо не можна.**

1.	Як бунт у Норильську вплинув на розвал СРСР?	ТАК	НІ
2.	Чи використання насилля гарантує подолання режиму?	ТАК	НІ
3.	Які три вимоги в'язнів виконала адміністрація у Норильську?	ТАК	НІ
4.	Яку допомогу отримали ззовні організатори повстання в радянському концтаборі Норильська?	ТАК	НІ

Завдання 4. (0–1)**Вибери основну думку останнього абзацу. Зазнач у таблиці правильну відповідь. Підкресли П, якщо відповідь правильна, або Н, якщо вона неправильна.**

1.	Катів можна покарати прощенням.	П	Н
2.	Мучителі вдосконалюють світ.	П	Н
3.	Прощення – це не перемога.	П	Н

Святослав Вакарчук

Патріотизм виникає там, де людині є що втратити

Сьогодні українцями вважають себе мільйони людей, і не тільки ті, в чийх жилах тече українська кров. Для цих людей наша країна – просто рідна земля, вони так відчують. [...]

Патріотизм – це дуже глибоке поняття і дуже раціональне. Наприклад, я вважаю себе патріотом, бо мені персонально є що втратити. Я не вірю в генетичну прив'язаність, у любов аби до чого, бо то своє. Світ влаштований значно складніше. Люди в принципі примітивні істоти. Ми живемо простими й зрозумілими нам поняттями: спокій, безпека, персональна свобода, добробут у сім'ї. Це ті речі, які становлять основу будь-якого патріотизму.

Якщо ми хочемо, щоб вся країна мала патріотичний дух, треба дати людям дві речі: привід для гордості і правильну політику.

Привід для гордості ніхто не має нам придумувати, ми самі повинні його створити, це справа для кожного індивідуальна. Ззовні цього ніхто за нас не зробить, привід для гордості в кожного свій. І це дуже важливо. [...] Кожному з нас треба створити свої приводи для гордості, такі приводи, які дали б можливість сказати: «Це моє, я не хочу це втратити і нікому не віддам». [...]

Правильна політика – дуже проста річ, але напрочуд фундаментальна. [...] Все просто: як тільки ви розумієте, що від вас щось залежить, вам стає цікаво все те, що ви робите. Це як обробляти землю або стати власником маленького бізнесу і помаленьку його розвивати. [...]

Не треба дивитися, що зробив інший, зробив більше чи менше. Треба зробити самому, робити потихеньку, помаленьку, але СВОЮ справу, «тягнути свого вола, орати своє поле». Як у Біблії написано: «з ранку до вечора працєю». Все! Хто, як не ти? На мою думку, це є основний принцип, який може побудувати цей новий, справжній патріотизм української нації. [...]

Романтика в будь-яких відносинах – це добре. Але коли нема здорового прагматизму, коли немає логіки розрахунку, вона ні на що не здатна. Я завжди казав, що Україні потрібні герої, які мають гаряче серце і холодний розум. Гаряче серце – це коли ти не боїшся бути сміливим і робиш речі, які можуть бути небезпечними. А холодний розум – це коли ти знаєш, коли саме включати гаряче серце, а коли – ні. Проблема в чому: люди свідомо повинні розуміти, «коли каміння розкидати і коли його час збирати». Цьому їх ніхто не навчить, це вони самі повинні зрозуміти. Тільки ти сам можеш зрозуміти, коли тобі стояти і відстоювати свою свободу, своє життя, свої права, а коли йти і кожному на своєму місці будувати. Зараз час будувати!

С. Вакарчук, *Патріотизм виникає там, де людині є що втратити*, <http://chornomorka.com>

Завдання 5. (0–2)

Вкажи мовні засоби, які надають текстові суб'єктивного характеру. Підкресли **ТАК**, якщо вказаний засіб надає такий характер, або **НІ**, якщо не надає.

1.	Посилання на думку істориків.	ТАК	НІ
2.	Наявність дієслів у формі першої особи.	ТАК	НІ
3.	Посилання на власний досвід.	ТАК	НІ
4.	Вживання наукової термінології.	ТАК	НІ

Завдання 6. (0–1)

Що допомагає людям розвинути їхній патріотизм? Вкажи 2 чинники, беручи до уваги весь текст.

.....

.....

.....

Завдання 7. (0–2)

Напиши план тексту (4 речення).

.....

.....

.....

.....

.....

Завдання 8. (0–1)

Вибери правильну відповідь. Закінчи речення.

В основі патріотизму, за Вакарчуком, лежить

- А. глибоке романтичне почуття.
- Б. почуття особистої свободи, забезпеченості.
- В. власна потреба, яка гарантує добробут.
- Г. потреба порівнювати, що зробив інший.

Завдання 9. (0–1)

Знайди в тексті посилання на Біблію, випиши його та поясни, яку функцію воно виконує у тексті?

.....

.....

.....

Завдання 10. (0–1)

Поясни своїми словами фразеологізм *час розкидати каміння і час збирати каміння*.

.....

.....

.....

Завдання 11.

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie.

Тема 1. Чи технічний прогрес гарантує людині щастя? Розглянь проблему на основі наведеного уривку з повісті Юрія Щербака *Чорнобиль* та звернись до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів.

Юрій Щербак
Чорнобиль

Чорнобиль – подія безприкладна в світовій історії, з якою не порівняти жодної відомої досі катастрофи. Ні загибель «Титаніка» чи «Адмірала Нахімова», ні аварії авіалайнерів, ні вибухи в шахтах, хоч якими б тяжкими жертвами вони супроводились, годі порівняти з тим, що сталося в Чорнобилі: ця «звізда Полин» мовби була послана з майбутнього, з ХХІ сторіччя, нам усім як грізне попередження – опам'ятатися, задуматися над усім ходом цивілізації, зробити, поки не пізно, серйозні висновки.

А втім, перші серйозні сигнали, перші попередження були послані нам ще зі сторіччя ХІХ: згадаймо Достоевського, Толстого, Жюль Верна, Енгельса, Вернадського. Кожний з них по своєму застерігав нас. Не слухали... Не вірили... Гадали – вони нічого не розуміють. Вони наївні і старомодні. Ми – переможці, нам усе доступне, ми все можемо! Можемо забути про совість і десять заповідей, можемо швидко, в ударно-прискореному темпі планово створити нову, ідеальну людину – варто лише добряче повиховувати її в школі і на політінформаціях.

А прийшли – до Чорнобиля. Прийшли до кризи віри. Прийшли до краю прірви...

...Прийшов Великдень 1988 року, і моя дочка Богдана вирішила зробити подарунок бабусі – моїй мамі, яка лежала в лікарні, – людині глибоко віруючій. За давньою українською народною традицією розмалювала їй пасхальні яйця – писанки. Світлий, прекрасний звичай, що сягає ще язичеських часів: яйце – символ життя, весни, сонця. Який же охопив мене жах, коли серед інших я побачив одну писанку із зображенням атома, силуетом Чорнобильської АЕС, колючим дротом і написом: «Заборонена зона!» Перша чорнобильська писанка в історії моєї України.

[1987]

Ю. Щербак, *Чорнобиль*, <http://chtyvo.org.ua>

Тема 2. Проаналізуй наведений твір. Визнач тезу й обґрунтуй її. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів.

Дмитро Павличко

Ти зрікся мови рідної

Ти зрікся мови рідної. Тобі
Твоя земля родити перестане,
Зелена гілка в лузі на вербі
Від доторку твого зів'яне!

Ти зрікся мови рідної. Заріс
Твій шлях і зник у безіменнім зіллі...
Не маєш ти на похороні сліз,
Не маєш пісні на весіллі!

Ти зрікся мови рідної. Твій дух
На милицях жадає танцювати.
Від ласк твоїх закаменіє друг
І посивіє рідна мати.

Ти зрікся мови рідної. Віки
Ти йтимеш темний, як сльота осіння.
Від погляду твого серця й зірки
Обернуться в сліпе каміння.

Ти зрікся мови рідної. Ганьба
Тебе зустріне на шляху вузькому...
Впаде на тебе, наче сніг, журба –
Її не понесеш нікому!

Ти зрікся мови рідної. Нема
Тепер у тебе роду, ні народу.
Чужинця шани ждатимеш дарма –
В твій слід він кине сміх-погорду!

Ти зрікся мови рідної...

[1955]

Д. Павличко, *Ти зрікся мови рідної* [в:] *Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики XX ст.* (у 3 книгах), т. 3, Київ 1994, с. 178.

Blank page with horizontal dotted lines for writing.

Blank page with horizontal dotted lines for writing.

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)